

Befolkningen burde selvfølgelig altid være sikret mod Udbytning, hvad enten den sker gennem Monopolselskaber eller paa anden Maade. Vi fra vor Side mener, at denne Udbytning bedst undgaas ved, at Samfundet overtager Produktionen, men det vil dog uden Tvivl være vanskeligt at opnaa Enighed derom i Øjeblikket. Det, jeg forudsætter, at man kan blive enig om, er, som sagt, at hindre den omtalte Udbytning af Befolkningen. Naar jeg siger, at der sikkert ikke vil være Enighed om, at Staten overtager visse Monopolselskaber eller Virksomheder, der har antaget Arten af Monopoler, er det, fordi der i 1912, da man fra mit Partis Side rejste Spørgsmaalet om, at Staten skulde overtage Sukkerfabrikkerne, blev nedlagt stærk Protest derimod fra Venstres Side og for Resten ogsaa fra radikal Side, ikke at tale om Højre, som det konservative Folkeparti den Gang hed. Nej, det kunde ikke gaa an. Aktierne var for det første i for høj Kurs. De var oppe paa 260; nu er de langt over 300. Men det, der var vanskeligt efter Venstres Mening, var, at hvis Staten overtog Sukkerproduktionen, kunde man risikere, at Landmændene ikke vilde dyrke Roer, og saa laa hele Sukkerproduktionen stille. Jeg synes, dette er værd at erindre i denne Tid, da Landmændene truer med at gøre Strejke netop med Roedyrkingen. Til Trods for, at det private Initiativ har haft Adgang til at udfolde sig netop paa dette Omraade, kommer Landbrugets Mænd og siger: Hvis vi ikke kan faa saa og saa meget for hver Centner Roer, vil vi ikke dyrke Roer mere. Ærede Medlemmer erindrer, hvorledes Sukkerfabrikkerne fik Lov til at forhøje Prisen paa Sukker, fordi Landmændene skulde have højere Pris pr. Centner Roer, og at Staten gav et rentefrit Laan til en enkelt Fabrik, netop for at faa Landbruget til at dyrke Roer. Man vil altsaa se, at den Strejke, som man befrygtede, hvis Samfundet overtog Produktionen af Sukker, meget godt kan finde Sted alligevel.

Det er betegnende, at Landmændene anlægger den Maalestok, at hvis man ikke kan tjene saa meget mere, end man har tjent tidligere, kan det komme dertil, at man herhjemme undlader at dyrke Roer og Rug til Brødkorn. Forholdet er jo ikke det, at Landbruget har baaret de største Byrder under Krigen. Det ærede Medlem fra Aars (Lillelund) talte om, at Driften er blevet betydeligt fordyret for Landbruget, idet Kunstgødning og andre Stoffer koster

mere end tidligere. Det er rigtig nok, men hvis man sammenligner det store Landbrugs Forhold — for det er jo hovedsagelig det, der har tjent under Krigen — med Arbejdernes og Funktionærernes Kaar, den sociale Middelstand i Byerne, vil det vise sig, at det store Landbrug nu har haft bedre Kaar end tidligere, medens de nævnte Klasser har haft ringere Kaar. Dette Forhold lader sig ikke bestride. Derfor synes jeg, der er god Anledning til at spørge Regeringen, som omfatter alle Partier, og til lige spørge samtlige Partier: Paa hvilken Maade vil man hindre Monopolselskaberne i at udbytte Befolkningen? Det nytter ikke, at man har nogle Ord derom skrevet paa sit Program, naar man ikke vil gøre noget, naar Tiden er inde til det, og der er ingen Tvivl om, at den Kapital, som strømmer ind til Landet, i mangfoldige Tilfælde af de store Aktieselskaber vil blive brugt netop til at gøre det muligt i større Grad end tidligere at udbytte Befolkningen. Tiden er nu inde til at tage dette Program punkt op til Behandling for at naa en Løsning. Jeg hørte en af Venstres fremragende Talere sige, at Venstre var med til at slette det politiske Skel, nu er der almindelig Valgret, Venstre vil ogsaa være med til at slette de andre Skel. Her kan jo kun være Tale om det økonomiske Skel, men jeg har forgæves spurgt Venstre, paa hvilken Maade Partiet tænker sig at slette det økonomiske Skel. Jeg gentager her i denne Sal det Spørgsmaal: Hvorledes tænker Venstre sig at slette det økonomiske Skel? Jeg er overbevist om, at hvis Venstre virkelig vil fremkomme med dertil sigtende Forslag, vil det fra mit Partis Side opnaa velvillig og loyal Støtte. Vi vil meget gerne arbejde med paa dette Formaal, og kan det naas paa anden Maade end den, Socialdemokratiet har foreslaet i sit Program, er vi villige til at arbejde med ogsaa dertil. Jeg retter altsaa det Spørgsmaal til Venstre og Regeringen: Hvorledes tænker man sig at hindre Monopolselskaberne i at udbytte Befolkningen? Jeg tænker her ikke alene paa Skotøjstrusten, men paa mange andre store Selskaber, som har antaget Karakter af Monopolvirksomheder. Sagen bør tages op til Drøftelse i denne Forbindelse.

Jeg vil rette et Spørgsmaal til den højtærede Justitsminister angaaende en Sag, som tidligere ofte har været omtalt i dette Ting, nemlig Spørgsmaalet om en Statskødkontrol. Saa vidt mig bekendt er der truffet visse Bestemmelser med Hensyn til Bouillonterningfabrikation, og jeg tror det er meget formaalstjenligt, at man har